

Co by Spojené státy evropské znamenaly pro Česko?

Víc bezpečí a váhy ve světě výměnou za část rozhodování přesunutou na společnou úroveň. Jestli je to dobrá výměna, závisí na tom, jak by vypadala.

Otázka přestala být akademická: prezident Pavel označil v roce 2026 vznik Spojených států evropských za téměř nevyhnutelný scénář a vláda premiéra Babiše odpověděla, že „to určitě nechceme“. Mezi těmi dvěma větami se ale ztratilo to hlavní – co by to vlastně pro obyčejné Česko znamenalo. Zkusme to poctivě, výhody i nevýhody.

Co by Česko získalo

Bezpečnost, která nestojí na doufání. Společná obrana znamená, že za deseti miliony Čechů stojí půl miliardy Evropanů automaticky – ne podle nálady spojenců za oceánem. Pro zemi naší velikosti a polohy je to největší položka na celém účtu.

Hlas, který je slyšet. Federace vystupuje navenek jako celek. Vůči Rusku, Číně i Americe by za Česko jednala váha největší ekonomiky světa, ne ministr zahraničí desetimilionové země čekající na přijetí.

Trh bez hvězdiček pod čarou. Dnešní „jednotný trh“ má výjimek víc, než je zdrávo. Ve federaci pracujete kdekoli bez dvojího zdanění a papírování, investujete kdekoli, firma prodává všude podle jedné pravidel. Pro české firmy, které dnes narážejí na 27 právních řádů, by se hřiště zvětšilo pětadvacetkrát.

Kapitál pro růst. Společná burza a kapitálový trh znamenají, že česká firma s dobrým nápadem shání miliardy v Evropě, místo aby odcházela na Nasdaq – a české úspory mají kam růst.

Čitelná vláda. Přímou volenou evropskou exekutivu by paradoxně mohla být srozumitelnější než dnešní soustava summitů, rad a komisí, kterou nikdo nevolil přímo a málokdo jí rozumí.

Co by Česko dávalo

Rozhodování o zahraniční politice, obraně a části hospodářských pravidel by se přesunulo na společnou úroveň, kde má Česko jen podíl. Praha by už nemohla nic z toho vetovat – stejně jako by nemohl Berlín nebo Paříž. K tomu nejistota kolem měny a obava, kterou má smysl brát vážně: nerozpustí se malá země v celku, kde velcí táhnou za delší konec?

Na tu obavu existuje protiotázka, kterou si Česko klade málo: kolik z toho rozhodování máme fakticky v rukou dnes? O sankcích, clech, energiích i bezpečnosti kolem nás se už rozhoduje – jen často bez nás, v jednáních velkých států. Pravidla a rovné hlasy jsou historicky zbraň malých; svět bez pravidel patří velkým. A pokud jde o identitu: federace nemá jak zrušit češtinu, školy ani hospodu – Švýcarsko je federace sto sedmdesát let a Ticino nepřestalo být italské.

Jak by se to vůbec stalo

Žádným podpisem v Bruselu. Cesta vede přes změnu evropských smluv: konvent, mezivládní konference, ratifikace ve všech členských zemích – v Česku prakticky jistě referendem. Nikdo nemůže Česko do federace „vtáhnout“; může se jen stát, že ji ostatní postaví a Česko si vybere, jestli bude uvnitř, nebo před dveřmi.

Takže výhody, nebo nevýhody?

Záleží, se kterou budoucností srovnáváte. Proti idylickému Česku, které si všechno rozhoduje samo a nikdo ho neohrožuje, vypadá federace jako ztráta. Proti skutečnému světu – válce na

východě, nejistotě za oceánem a velmocím, které jednají s velkými – vypadá spíš jako místo u stolu. Rozhodnutí je nakonec na české veřejnosti; tahle stránka chtěla jen, aby se rozhodovala podle celého účtu, ne podle titulků.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Co přesně by Spojené státy evropské byly?

Federace po vzoru Švýcarska nebo USA: společná obrana, zahraniční politika a trh na evropské úrovni, všechno ostatní – školství, zdravotnictví, kultura, jazyk – dál v rukou členských států.

Museli bychom přijmout euro?

Nutně ne. Měnová unie a politická federace jsou dvě různé věci; i dnes mají státy EU výjimky. Je ale fér říct, že ve federaci by tlak na společnou měnu časem rostl.

Přišlo by Česko o suverenitu?

O část formální ano – stejně jako ostatní členové včetně Německa. Otázka je, kolik skutečné suverenity má deseti-millionová země dnes, když o klíčových věcech kolem ní rozhodují větší hráči bez ní.

Kdo Spojené státy evropské navrhuje?

V Česku o nich v roce 2026 mluvil prezident Petr Pavel jako o téměř nevyhnutelném scénáři; vláda premiéra Babiše to odmítla. V Evropě se o hlubší integraci diskutuje kvůli obraně a rozšiřování Unie.

Může federace vzniknout bez Česka?

Může. Evropa už dnes funguje vícerychlostně (euro, Schengen) a skupina států se může integrovat hlouběji i sama. Pak by otázka nezněla, jestli federaci chceme, ale jestli chceme zůstat před dveřmi.

ZDROJE

- CNN Prima News / Echo24 (2026): výrok prezidenta Pavla v Litomyšli a reakce vlády
- CVVM (08/2025): postoje Čechů k EU a prohlubování integrace
- STEM: dlouhodobé postoje k suverenitě a evropské identitě
- Evropský parlament (11/2023): usnesení o změně smluv